

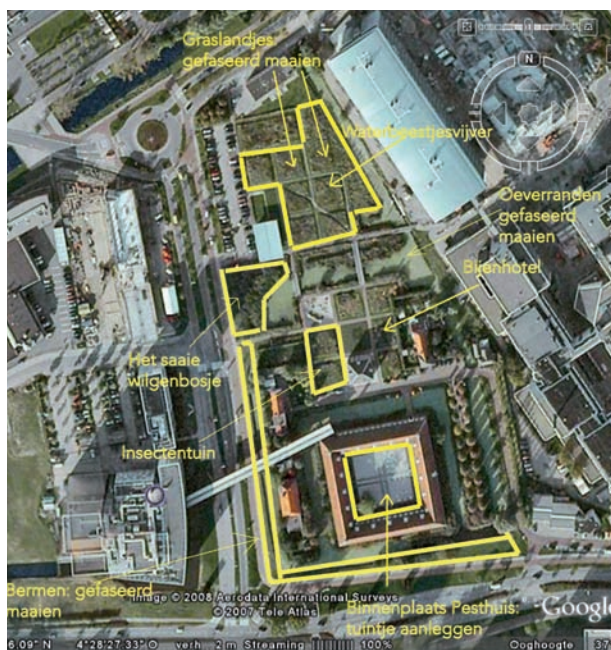
Jubileumdag 6 september 2008

De jubileumdag vormde het hoogtepunt van de feestelijkheden van het 33,3-jarig jubileum van stichting EIS-Nederland. Er waren ruim 150 bezoekers. Tijdens het ochtenddeel waren er twee lezingen, waar in beide een maatschappelijke aspect van de entomofauna belicht werd. Matthijs Schouten, hoogleraar aan de Wageningen Universiteit en verbonden aan Staatsbosbeheer, verhaalde over het cultuurhistorische aspect binnen de entomologie. De toehoorders zullen na zijn lezing de gaspel-doorn voorgoed met andere ogen bezien. Menno Schilthuis, onderzoeker bij Naturalis, blikte naar de toekomst en gaf zijn visie op ecologische voorspellingen. Van beide lezingen is een samenvatting opgenomen in deze nieuwsbrief.

Daarnaast werd het boekje 'Passie voor kleine beestjes' uitgereikt aan Bert Geerken, directeur van het museum Naturalis.

Dit boekje geeft een inzicht in de activiteiten en ontwikkeling van de stichting EIS-Nederland. De hoofdmoot wordt gevormd door 25 bijdragen van specialisten die aan EIS verbonden zijn, met als thema 'vreemde beestjes op rare plekken'. Een inhoudsopgave en de pdf's zijn te vinden op www.naturalis.nl/jubileumboekje.

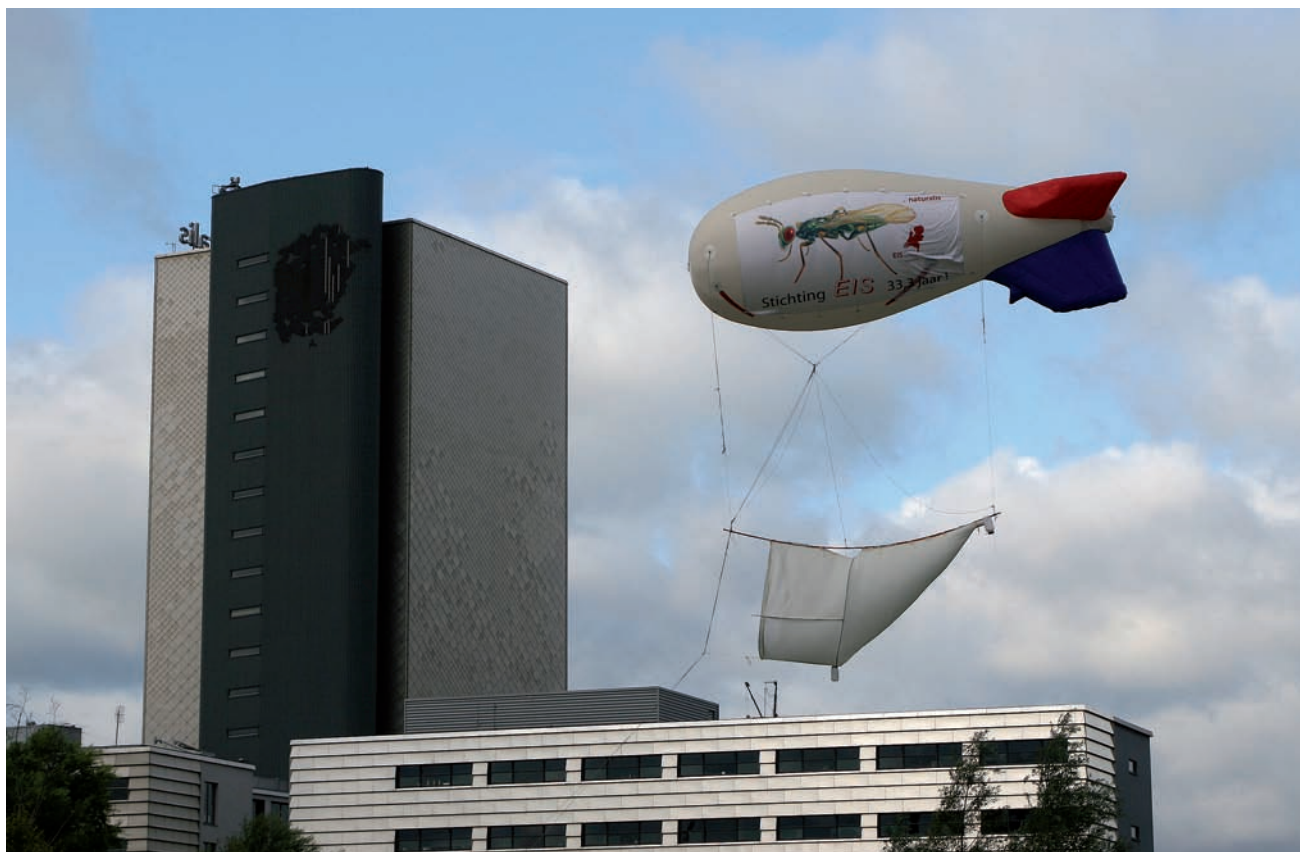

Naast de uitreiking van het jubileumboekje werd ook 'Het Naturalis-Natuurplan' aangeboden aan Bert Geerken. Dit boekje bevat enkele beheeraanbevelingen voor het terrein rondom Naturalis welke direct voort kwamen uit de onverwacht succesvolle resultaten van de inventarisatie van het Naturalisterrein, zie verderop in deze nieuwsbrief.

Naar aanleiding van deze inventarisatie werd een vitrine ingericht in de tentoonstelling van Naturalis. Tijdens het middagdeel werd de inventarisatie van het Naturalisterrein voortgezet. Het aanvankelijke streven van 1000 soorten planten, schimmels en dieren werd al eerder achterhaald en op 5 september stond de biodiversiteitsmeter op 1135 soorten. Het streefgetal was daarom ambitieus bijgesteld tot 1500! Na de lunch trokken de aanwezige specialisten het nauwkeurig afgebakende terrein van Naturalis in om zoveel mogelijk soorten aan de lijst toe te kunnen voegen. Met allerlei hulpmiddelen en methoden werd de strijd aangegaan; insectennetten, waternetten, exhausters, zeven, omgebouwde bladblazers en er waren zelfs mensen die met lieslaarzen het water instapten om ook nog die ene ontbrekende waterkever te vangen die vanaf de kant niet verschalkt kon worden.

Voor het aanwezige publiek en de pers werd bij verschillende methoden uitleg gegeven. Een van de meest in het oog springende methoden, en voor zover bekend de eerste keer dat deze is toegepast in Nederland, was de zeppelin. Deze was

voorzien van een enorm net om zo luchtplankton te vangen. Onder grote belangstelling werd de zeppelin naar beneden gehaald om de oogst te kunnen bekijken. Hij is in totaal slechts drie dagen operatief geweest dus de bijdrage aan de soortenlijst is niet heel substantieel, maar toch interessant eens te zien wat daar zoal in terecht komt.

Menno Reemer had de schone taak om de lijst up-to-date te houden. Hij kon aan het eind van de dag een totaal aantal van 1402 soorten presenteren. Met alle achterstallige determinaties was de algemene overtuiging dat ook die 1500 wel gehaald zou

worden. Het uiteindelijke aantal is uitgekomen op 1569! Verderop in de nieuwsbrief wordt deze lijst gepresenteerd, met een korte analyse en besprekingen van enkele van de opvallende dingen, zoals twee streng beschermde soorten vermeld op de Habitatrictlijn, maar liefst 13 nieuwe soorten voor Nederland, waaronder zelfs een nog onbeschreven soort.

Op de volgende pagina's is een korte foto-impressie van de jubileumdag te bewonderen. Voor meer foto's gaat u naar de jubileumwebsite <http://science.naturalis.nl/eisjubileum>.

Pers

Zowel de jubileumdag als enkele resultaten van de inventarisatie leverden veel publiciteit. Met name de vondst van de nieuwe springstaart voor Nederland, het eerste onverwachte succes van de inventarisatie, en de nieuwe schildwesp voor de wetenschap zijn breed uitgemeten in de media, zowel regionaal als landelijk (o.a. NRC, Trouw en Reformatorisch Dagblad). Daarnaast heeft er ook een groot artikel gestaan in Bionieuws en in Entomo-

logische Berichten. Vroege Vogels heeft een rapportage gemaakt over de zeppelin en op www.nu.nl is een filmpje te vinden over de jubileumdag. Hieronder enkele van de 'headlines' uit de verschillende media.

John T. Smit en Roy Kleukers

bionieuws 20 september 2008 | jaargang 18

81 gms met 18000 bodemdieren 95 2WJ5T1G14

ZEPPELINS, FUIKEN EN PLATANENSTOFZUIGERS

Soortenjagen bij Naturalis

TAXONOMIE

Door Willy van Strien

Een soorteninventarisatie op het terrein van Naturalis levert onverwachte vondsten op, waaronder een geheel nieuwe schildwespssoort. *Bionieuws* kijkt mee op een feestelijk dagje inventariseren.

'Gistermiddag stond de teller al op 1259 soorten. Toen we begonnen, hadden we gehoopt op vijfhonderd.' Aan het woord is Menno Reemer, coördinator van een soorteninventarisatie op het terrein van Naturalis. Stichting EIS organiseert de inventarisatie om zijn 33,3-jarig bestaan te vieren. De stichting European Invertebrate Survey brengt in Nederland voorkomende ongewervelde dieren in kaart.

De jubileumviering op 6 september is begonnen met een aantal lezin-

nog herkenbaar aan planten als watermunt, heeblaadjes en kantig hertshooi. De een is met een zwarte paraplu in de weer, de ander staat met lieslaarzen in een sloot. Een groepje buigt zich over een bak water waarin vlokreeftjes, bloedzui-

Onder een zeppelin hangt een zelfgemaakt net om het luchtplankton te bemonsteren

watermijten en hooiwagens krijgen vanmiddag voor het eerst echt aandacht. Hooiwagenexpert Hay Wijnhoven voegt acht soorten hooiwagens aan de inventarisatielijst toe, waarvan één die nooit eerder in het kustgebied is gevonden. Het 'stofzuigen' van een plataan op de binenplaats levert vier soorten ongewervelden op. Er wordt een watervlo gemeld die pas drie keer in Nederland is gevonden en een fruitvlieg van een geslacht dat nooit eerder in Nederland is aangetroffen. Ook vóór vandaag zijn er al bijzonderheden waargenomen. Matty Berg van de Vrije Universiteit ontdekte een springstaart die nieuw is voor Nederland. Vanmiddag laat hij nog eens zien hoe en waar. Aan de grens van het Naturalisterrein gaat hij naar de slootkant en buigt zich met een zuigapparaatje over het water. Even later zit het ongeveer één millimeter grote beestje op zijn hand. Hoe is hij erop gekomen om

Onbekend wespe betrapt

Een intensieve dieren- en plantenziektenrondt rond het Leidse Naturalis leverde 1402 soorten op, waaronder één wespe dat de wetenschap tot nu toe al niet ontgaan was.

Het gaat om een pieperschildwespe, dat de meeste mensen niet als wespe zouden herkennen. Hoe het beestje zijn levenswijze doorloopt is niet helemaal duidelijk, maar waarschijnlijk parasiteert hij op rupsen van kleine vlinders. Dat is interessante maar nauwe verwante soorten doen. De zoektocht leverde nog tien wespensoorten op die al wel wespachtig lijken te worden, maar nu voor het eerst in Nederland werden aangetroffen. Het totale aantal schildwespes in Nederland komt daarmee op 660.

De zoektocht was gergeleerd naar wijde van heeste voor leekheden. Tientallen gespecialiseerde biologen onderzoeken het herbarium van het natuurmuseum om het jubileum van de Stichting EUS luster bij te zetten. Die stichting – de letters staan voor Europeaan Invertebrate Survey – is ruim 33 jaar geleden opgericht om de verspreiding van ongewervelde dieren in Nederland in kaart te brengen. Dat kan nu ook beter blijf nu maar weer.

Elmer Veerman

DE NIEUWESPE
Dit is 'm. Groot is hij niet. (Foto: Naturalis)

NIEUWESPE DIE NIET IN HEDERENDE ROL DOEGT
Dit weestje nog steeds nieuw

Noorderlicht

nu.nl

Nieuw bodemdierkje ontdekt op terrein Naturalis

Uitgegeven: 19 augustus 2008 14:43
Laatst gewijzigd: 19 augustus 2008 20:12

LEIDEN - Een bijzondere vondst op het terrein van museum Naturalis in Leiden. Daar vonden onderzoekers een springstaart (een insect) die nooit eerder in Nederland is aangetroffen.

Dat liet het Nationaal Natuurhistorisch Museum dinsdag weten.

De springstaart is een bodemdierkje waarvan ongeveer tweehonderd soorten bekend zijn. „Deze kleine bodemdierpjes zijn in ons land nog relatief slecht onderzocht, maar om een nieuwe soort

natuurdagboek 17 september 2008 Trouw

(Onder)zoekt en gij zult...

Er is een wespje ontdekt in de tuin van natuurmuseum Naturalis te Leiden. Niet zomaar een wespje, maar een Wesp Zonder Naam. Alleen zijn familie is van naam: *Rhyssipolis*. Geen wetenschapper heeft de soort ooit beschreven. Op de foto ziet u een nog onbeschreven wesp. Hij zit niet op een onbeschreven blad maar op een staafje. Het dierdje meet drie millimeter en is tot dusver over het hoofd gezien. Maar wie zoekt, zal vinden en de (onder)zoekers van de Stichting European Invertebrate Survey, die de organismen op, onder en boven het terrein van Naturalis in kaart brachten, hebben nog veel meer gevonden.

(Bracon...
van kle...
ook we...
zezen.
zijn pie...
turalis i...
wesp en...
stonden...
land ge...
wesp en...
gegroeit...
Dat is ru...
12.000 l...
wesp en...
is drieke...
vooral i...
EIS heef...
staart en

Trouw

Vroege Vogels

[illegible]